

Sygn. akt I Ns 66/15

POSTANOWIENIE

Dnia 2 września 2015 r.

Sąd Rejonowy w Dąbrowie Tarnowskiej I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Maria Bem -Flasińska

Protokolant: st. sekr. Małgorzata Pikul

po rozpoznaniu w dniu 2 września 2015 r. w Dąbrowie Tarnowskiej

na rozprawie

sprawy z wniosku: K. W.

przy uczestnictwie: Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. w G., J. C., J. R. (1), S. R., M. R.

o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku

• p o s t a n o w i a –

I. zatwierdzić uchylenie się przez K. W. od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po J. R. (2) zmarłym 1 października 2011 roku w G., a ostatnio zamieszkałym w S.,

II. kosztami postępowania obciążyć wnioskodawczynię K. W.,

III. nakazać ściągnąć od wnioskodawczyni K. W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Dąbrowie Tarnowskiej kwotę 50,00 zł (pięćdziesiąt złotych 00/100) tytułem opłaty od złożonego oświadczenia o odrzuceniu spadku.

Przewodniczący

S..

- odnotować postanowienie

- kal. 7- 21dni

- odnotować pesele stron w repertorium

- odnotować pełnomocnictwo udzielone przez uczestnika S. K. R.,

- po prawomocności skierować postanowienie do wykonania odnośnie pkt III.

- odnotować złożone przez K. W. w dniu 18.03.2015 r. oświadczenie o odrzuceniu spadku po J. R. (2),

- o odrzuceniu przez K. W. spadku po J. R. (2) zawiadomić J. C., J. R. (1), S. R., M. R. oraz R. W. i córkę K. M. po podaniu przez wnioskodawczynię ich adresów i danych osobowych,

- wezwać pełnomocnika wnioskodawczyni K. W. - r. pr. K. R. (1) o podanie w terminie 14 dni danych osobowych i adresów dzieci K. W. celem zawiadomienia ich o odrzuceniu spadku przez K. W. pod rygorem niedokonywania zawiadomienia.

D.T. 2.09.2015 r.

Sędzia

Sygn. akt: I Ns 66/15

Uzasadnienie postanowienia Sądu Rejonowego w Dąbrowie Tarnowskiej z dnia 2 września 2015r.

Wnioskodawczyni K. W. w skierowanym do tut. Sądu w dniu 4.06.2014r. wniosku złożonym w toku sprawy spadkowej po J. R. (2) (k. 46-48 akt: I Ns 140/14) złożyła oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych braku złożenia w terminie 6 miesięcy od otwarcia spadku oświadczenia o odrzuceniu spadku po zmarłym J. R. (2) i wniosła o zatwierdzenie przez Sąd tego oświadczenia i jednocześnie oświadczyła, że odrzuca spadek po J. R. (2) zmarłym dnia 1.10.2011r. ostatnio zamieszkałym w miejscowości S..

Wnioskodawczyni K. W. podała, że w Sądzie toczy się postępowanie pod sygn. XII Ns 140/14 o stwierdzenie nabycia spadku po J. R. (2) zmarłemu dnia 1.10.2011r., w toku postępowania oraz po śmierci J. R. (2) nie złożyła oświadczenia w przedmiocie przyjęcia lub odrzucenia spadku.

Wnioskodawczyni K. W. podniosła, że brak złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku jest wynikiem błędu dotyczącego stanu spadku, nie posiadała wiedzy co do zobowiązań zaciągniętych przez jej zmarłego bratanka J. R. (3), od wielu lat nie utrzymywała kontaktu z bratankiem, nie miała wiedzy na temat jego sytuacji życiowej i podejmowanych przez niego decyzji, po śmierci bratanka nie dokonywała żadnych czynności oraz nie składała oświadczeń związanych z przyjęciem lub odrzuceniem spadku, nie była powołana ani z mocy ustawy i testamentu do kręgu spadkobierców, nie wiedziała też czy brat J. R. (2) otrzymał po synu spadek i czy w jego skład wchodziły długi.

Wnioskodawczyni K. W. wskazała, że przez okres kilkunastu lat nie utrzymywała kontaktów z bratem, nie kontaktowała się z nim telefonicznie, nie odwiedzali się, ich relacje ograniczyły się do sporadycznej wymiany korespondencji tj. kartek pocztowych na święta, z uwagi na stan zdrowia nie odwiedzała brata, nie miała informacji co do jego sytuacji życiowej, zaciągniętych zobowiązań, w tym w stosunku do (...), ze względu na stan zdrowia nie brała udziału w pogrzebie brata J. R. (2).

Wnioskodawczyni K. W. podała, że jej brat był ciężko chory i przed śmiercią mieszkał w ośrodku dla ludzi starszych i chorych, a mając 82 lata nie była w stanie go odwiedzać, ani się nim zajmować, nie dokonywała z rodziną ustaleń co do spadku po J. R. (2), przez to nie miała możliwości dowiedzenia się o długach obciążających spadek, (...) nie przesłał jej korespondencji dotyczącej zobowiązania, dopiero z doręczeniem pisma z Kancelarii reprezentującej (...) w marcu 2014r. dowiedziała się o wierzycielu i obciążeniu spadku długiem, ta informacja została przekazana po ponad 2,5 roku od śmierci brata j. po upływie terminu z art. 1015 k. c.

Wnioskodawczyni K. W. podniosła, że z uwagi na brak wiedzy w tym przedmiocie nie składała oświadczenia o odrzuceniu spadku, gdyż nie wiedziała, że obciążony jest długami.

Uczestnicy J. C., M. R. i S. R. poparli wniosek.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Sąd Rejonowy w Dąbrowie Tarnowskiej postanowieniem z dnia 4 marca 2008r. (sygn. akt: I Ns 78/08) stwierdził, że spadek po G. R. zmarłej 29 października 1996r. w D., a ostatnio zamieszkałej w S. nabyli na podstawie ustawy wprost, także w części dotyczącej gospodarstwa rolnego mąż J. R. (2) i syn J. R. (3) – po 1/2 części każdy z nich.

Sąd Rejonowy w Dąbrowie Tarnowskiej postanowieniem z dnia 4 marca 2008r. (sygn. akt: I Ns 78/08) stwierdził, że spadek po J. R. (3) zmarłym 23 sierpnia 2007r. w S. i tam ostatnio zamieszkałym nabył na podstawie ustawy wprost, także w części dotyczącej gospodarstwa rolnego ojciec J. R. (2) – w całości.

Dowód:

- postanowienie z 4.03.2008 r. zalegające w aktach sprawy I Ns 78/08

J. R. (2) zmarł w dniu 1 października 2011r. w G., a ostatnio zamieszkiwał w S..

Dowód:

- odpis skrócony aktu zgonu J. R. (2) nr (...) zalegający w aktach sprawy XII Ns 140/14

Sąd Rejonowy w Tarnowie XII Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w D. postanowieniem z dnia 2 października 2014r. (sygn. akt: XII Ns 140/14) umorzył postępowanie z wniosku Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G. o stwierdzenie nabycia spadku po J. R. (2) wobec cofnięcia wniosku przez wnioskodawcę.

Dowód:

- postanowienie z 2.10.2014r. zalegające w aktach sprawy XII Ns 140/14

K. W. w dniu 18 marca 2015r. przed Sądem Rejonowym Gdańsk-Południe w Gdańsku złożyła oświadczenie, że spadek po bracie J. R. (2) zmarłym dnia 1 października 2011r. w G. ostatnio stale zamieszkałym w S. na podstawie ustawy odrzuca.

Dowód:

- oświadczenie K. W. z 18.03.2015 r. k. 30

J. R. (2) zmarł w (...).

J. R. (2) przed śmiercią zamieszkiwał w S. tak samo jak jego rodzeństwo: J. C., J. R. (1), S. R. i M. R..

Dowód:

- zeznanie uczestniczki J. C. k. 50,

- zeznanie uczestniczki M. R. k. 50

K. W. od 40 lat mieszka w G.. K. W. dowiedziała się o śmierci J. R. (2) dwa, trzy dni po jego śmierci. K. W. dowiedziała się o tym, że jest spadkobierczynią po bracie J. R. (2), gdy otrzymała pismo ze (...) -u.

K. W. ostatni raz widziała J. R. (2) 15 lat temu, nie dzwonili do siebie, nie miała jego numeru telefonu. K. W. wysyłała do J. R. (2) kartki na święta, ale on jej nie odpisywał.

Dowód:

- zeznanie wnioskodawczyni K. W. k. 27-29

K. W. nie interesowała się wiele tym co się z dzieje z J. R. (2). K. W. nie utrzymywała kontaktów osobistych z J. R. (2).

Dowód:

- zeznanie uczestniczki J. C. k. 50,

- zeznanie uczestniczki M. R. k. 50

Po śmierci J. R. (2) K. W. nie podejmowała żadnych działań w celu ustalenia majątku spadkowego po J. R. (2) i ewentualnych długów.

Dowód:

- zeznanie uczestniczki J. C. k. 50

K. W. nigdy nie rozmawiała z bratem J. R. (2) o finansach, nie wiedziała czy zaciągał pożyczki. J. R. (2) był rolnikiem, miał małe gospodarstwo w S., utrzymywał się z tego gospodarstwa. K. W. nie interesowała się miesięcznymi dochodami J. R. (2). J. R. (2) nie żalił się K. W., że brakuje mu pieniędzy. K. W., gdy spotykała się z J. R. (2) to pytała jedynie o zdrowie i co słyhać.

Nikt inny nie mówił K. W. o sytuacji finansowej spadkodawcy.

K. W. nic nie wiedziała o długach J. R. (2).

K. W. po śmierci spadkodawcy nie składała żadnego oświadczenia o przyjęciu bądź odrzuceniu spadku.

Dowód:

- zeznanie wnioskodawczyni K. W. k. 27-29

J. C. dowiedziała się o niespłaconej pożyczce w (...) po synu J. R. (2), gdy dostała pisma z Sądu, nie wiedziała wcześniej, by J. R. (2) lub jego syn J. R. (3) mieli jakieś długi.

Dowód:

- zeznanie uczestniczki J. C. k. 50

M. R. nie wiedziała, że po J. R. (2) pozostały długi jakie przejął po zmarłym synu. M. R. dowiedziała się o tym dopiero, gdy przyszło z sądu zawiadomienie w sprawie spadkowej.

Dowód:

- zeznanie uczestniczki M. R. k. 50

J. R. (2) nie informował, że jego syn J. R. (3) zaciągnął jakąś pożyczkę w (...) i że są jakieś długi po jego zmarłym synu J. R. (3).

Dowód:

- zeznanie uczestniczki M. R. k. 50

Powyższe ustalenia faktyczne zostały dokonane przez Sąd na podstawie treści dokumentów zalegających w aktach, których autentyczność i moc dowodowa nie była kwestionowana i nie budziła żadnych zastrzeżeń, a zatem brak jest podstaw do kwestionowania ich wiarygodności.

Sąd dał wiarę zeznaniom wnioskodawczyni K. W. oraz uczestniczek J. C. i M. R. bowiem są one są spójne oraz rzeczowe i stanowcze przez co w ocenie Sądu zasługują na wiarę.

Sąd rozważył, co następuje:

Zgodnie z art. 1015 § 1 k. c. oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkodawca dowiedział się o tytule swojego powołania. Dla swojej skuteczności oświadczenie powyższe składa się przez sądem lub przed notariuszem w formie ustnej, bądź na piśmie z podpisem urzędowo poświadczonym (art. 1018 § 3 k. c.). W przypadku gdy oświadczenie zostało złożone pod wpływem błędu bądź groźby, stosuje się przepisy o wadach oświadczenia woli, z tym że uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia powinno nastąpić przed sądem, a spadkobierca powinien jednocześnie oświadczyć, czy i jak spadek przyjmuje, czy też go odrzuca (art. 1019 § 1 k. c.). W taki sam sposób spadkobierca, który pod wpływem błędu bądź groźby nie złożył żadnego oświadczenia w terminie, może uchylić się od skutków prawnych niezachowania terminu, co wymaga zatwierdzenia przez sąd (art. 1019 § 2 i 3 k. c.).

K. W. w dniu 18 marca 2015r. przed Sądem Rejonowym Gdańsk-Południe w Gdańsku złożyła oświadczenie, że spadek po bracie J. R. (2) zmarłym dnia 1 października 2011r. w G. ostatnio stale zamieszkałym w S. na podstawie ustawy odrzuca.

Do uchylenia się od skutków prawnych oświadczeń spadkowych (w tym niezłożenia takiego oświadczenia) stosuje się przepisy o wadach oświadczenia woli (art. 1019 § 1 k. c.).

Z treści art. 88 § 2 k. c. wynika zatem, że skuteczne uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego innej osobie pod wpływem błędu jest możliwe wtedy, gdy oświadczenie w tym zakresie zostanie jej złożone na piśmie przed upływem roku od wykrycia tego błędu.

Błąd w prawie cywilnym jest wadą oświadczenia woli, która polega na mylnym wyobrażeniu o rzeczywistym stanie rzeczy (lub równoważny z takim mylnym wyobrażeniem brak wyobrażenia o tym stanie) – tzw. błąd sensu stricto lub mylnym wyobrażeniu o treści złożonego oświadczenia woli – tzw. pomyłka.

Błąd, z którym prawo cywilne łączy skutek w postaci możliwości uchylenia się od skutków prawnych czynności dokonanej pod wpływem błędu, musi dotyczyć treści czynności prawnej (art. 84 § 1 k. c.) oraz być istotny (art. 84 § 2 k. c.). Błędem dotyczącym treści oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku jest m.in. błąd co do osoby spadkodawcy, co do tytułu powołania lub co do przedmiotu spadku. W tej ostatniej sytuacji chodzi o brak wiedzy o rzeczywistym stanie majątku spadkowego, z tym jednak zastrzeżeniem, że nie jest on wynikiem braku staranności po stronie spadkobiercy.

Błąd to zawsze wynik pewnej anormalnej sytuacji motywacyjnej, która doprowadziła do wyrażenia woli niezgodnej z rzeczywistą intencją.

W cenie Sądu okoliczności rozpoznawanej sprawy pozwalają na stwierdzenie, że K. W. działała w warunkach takiej właśnie anormalnej sytuacji motywacyjnej, która doprowadziła do nie złożenia oświadczenia spadkowego w terminie.

Z zeznań wnioskodawczyni wynika, że nie miała ona świadomości istnienia zadłużeń po stronie spadkodawcy, ostatni raz widziała J. R. (2) 15 lat temu, nie utrzymywali kontaktów osobistych, nie dzwonili do siebie, nie miała nawet jego numeru telefonu. K. W. wysyłała do J. R. (2) kartki na święta, ale on jej nie odpisywał.

K. W. nie interesowała się wiele tym co się z dzieje z J. R. (2), a gdy spotykała się z J. R. (2) to pytała jedynie o zdrowie i co słyhać. K. W. nigdy nie rozmawiała z bratem J. R. (2) o finansach, nie wiedziała czy zaciągał pożyczki.

K. W. nie interesowała się miesięcznymi dochodami J. R. (2). J. R. (2) nie żalił się K. W., że brakuje mu pieniędzy. Po śmierci J. R. (2) K. W. nie podejmowała żadnych działań w celu ustalenia majątku spadkowego po J. R. (2) i ewentualnych długów i nic K. W. nie wiedziała o długach J. R. (2), nikt też nie mówił K. W. o sytuacji finansowej spadkodawcy.

Sąd uznał, że K. W. działała w warunkach anormalnej sytuacji motywacyjnej, która doprowadziła do nie złożenia oświadczenia spadkowego w terminie bowiem będąc osobą w podeszłym wieku nie miała żadnych wiadomości

o sytuacji finansowej swojego brata, a tym bardziej swojego bratanka bo należy mieć na uwadze to, że długi którymi obciążony był spadek zostały zaciągnięte przez jej bratanka. Dług ten jest zatem specyficznym długiem bo odziedziczonym co utrudniło ustalenie stanu spadku przez wnioskodawczynię. K. W. nie miała możliwości ustalenia stanu spadku nie można jej zarzucić braku należytej staranności w poczynieniu ustaleń co do składu majątku spadkowego.

Mając powyższe na uwadze Sąd zatwierdził uchylenie się przez K. W. od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po J. R. (2) zmarłym 1 października 2011 roku w G., a ostatnio zamieszkałym w S..

Na podstawie art. 520 § 1 k. p. c. Sąd kosztami postępowania obciążył wnioskodawczynię K. W..

Sąd nakazał ściągnąć od wnioskodawczyni K. W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Dąbrowie Tarnowskiej kwotę 50,00 zł tytułem opłaty od złożonego oświadczenia o odrzuceniu spadku (art. 49 ust 1 pkt 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t. j. z 2014r. poz. 1025 z p. zm.).

Sędzia :

S..

- odnotować uzasadnienie,

- odpis postanowienia z uzasadnieniem doręczyć pełn. K. W. – r. pr. K. R.,

- kal. 2 tygodnie

D., dn. 18.09.2015r. Sędzia :